

7. Управление рисками в аграрной сфере / Под ред. А.К. Камалаяна. – Воронеж : ВГАУ, 2002. – 253 с.

8. Федулова Л.І. Інноваційна система аграрної сфери України / Л.І. Федулова // АгроІнком. – 2012. – № 1-3. – С. 53-62.

9. Шубравська О. Інноваційний розвиток аграрного сектора економіки України: теоретико-методологічний аспект / О. Шубравська // Економіка України. – 2012. – № 1. – С. 27-35.

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА

ОРЕЛ В.М., Д.Е.Н., ДОЦЕНТ,

***ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

На сьогоднішній день темі глобалізації інтеграційних процесів та ряду чинників, які відбуваються в її умовах присвячено дуже багато різних дискусій, тем, обговорень, але наукових досліджень, які б проводились з більш глибоким вивченням даного питання в рамках сьогоднішнього дуже мало. На сьогоднішній день майже всі країни прагнуть конкурувати на світовому ринку та прагнуть займати лідерські місця і позиції, тому конкурентоспроможність в свою чергу перешкоджає в досягненні поставленої мети, з іншого боку навпаки загартовує.

Під глобалізацією розуміється величезне збільшення масштабів світової торгівлі та інших процесів міжнародного обміну в умовах все більш відкритою, інтегрованою, яка не визнає кордонів світової економіки. Йдеться, таким чином, не тільки про традиційну зовнішній торгівлі товарами і послугами, а й про валютні потоках, рух капіталу, обмін технологіями, інформацією та ідеями, переміщення людей. Конкурентоспроможність національної економіки ставить свій відбиток на оціночній діяльності, що сприяє зниженню бар'єрів на шляху розвитку міжнародного співробітництва. Тому важливо враховувати вплив інтеграційних процесів глобалізації, які позначаються на розвитку інститутів оціночної діяльності та національної конкурентоспроможності економіки в цілому. Конкурентоспроможність національної економіки обумовлене економічними, соціальними і політичними факторами стійке

становище країни на внутрішньому і зовнішньому ринках, в світовій господарській системі, в глобальних політико-економічних процесах; здатність підтримувати стійкі темпи зростання реальних доходів на душу населення [2].

Дослідники сфери економічних відносин розглядають глобалізацію переважно як черговий етап розвитку світового господарства, трансформації національних і світової економічних систем, логічне продовження модернізації, інтернаціоналізації, інтеграції тощо. Глобалізація у сфері економіки, на думку багатьох дослідників, є найважливішою складовою сучасних трансформаційних процесів і здійснюється у вигляді послідовної лібералізації (зняття бар'єрів у торгівлі, руху факторів виробництва – товарів, послуг, капіталу (і права власності), а також фактору праці.

Конкурентне середовище, яке являє собою сукупність факторів, процесів, відносин і умов, що впливають на суперництво незалежних господарюючих суб'єктів. Наслідки конкурентної боротьби носять конструктивний і деструктивний характер, що обумовлюється прагненням до перерозподілу економічної влади в свою користь, як внутрішній двигун конкурентної боротьби, що визначає необхідність упорядкування середовища її прояви. Формування конкурентного середовища здійснюється при дотриманні економічних, технологічних і соціальних передумов. Економічні передумови висловлюють динаміку і структуру сукупного попиту, розосередження ринкової влади, видове різноманіття підприємств, розвиток коопераційних зв'язків та інтеграції. Технологічні передумови визначають доступність технологій і інформаційне забезпечення, дозволяючи створювати безліч паралельних виробництв, відкривають нові ринкові ніші, сприяючи зміцненню конкурентоспроможності знову формуються підприємницьких структур. Глобалізація відноситься до процесу інтеграції між суспільства і економіки. Явище охоплює потік товарів, послуг, праці, фінансів, інформації та ідей, які прямують через національні кордони. Частота і інтенсивність потоків відносяться до вгору або вниз глобалізації як тенденції. Більш складне визначення може підкреслити, що сучасна глобалізація являє собою складний і суперечливий процес, в якому удосконалення технології (особливо в галузі зв'язку та транспорту) в поєднанні з дерегуляцією ринків і відкритих кордонів, щоб привести до значним розширенням потоків людей, гроші, товари, послуги та інформація. Цей процес об'єднує людей, ділові кола, неурядові організації та народи в більші мережі. Глобалізація сприяє зближенню, гармонізації, ефективності,

зростання, і, можливо, демократизації та гомогенізації. Глобалізація також має темну сторону. Вона виробляє економічні та соціальні вивихи і викликає стурбованість громадськості з приводу безпеки праці; розподіл економічних вигод. Багато з них також турбуються про зростаючу концентрацію економічної могутності; завдати шкоди навколишньому середовищу; небезпека для громадського здоров'я та безпеки; розпад культур корінних народів; і втрата суверенітету, підзвітності та прозорості в управлінні державою. У поясненні появи глобалізації, це майже банально помітити, що основні сили техніки і економіки перетворили традиційну національно-державну систему і пресують колись грізні бар'єри часу і простору. Конкуренція визначає тип галузевого ринку, формуючи специфіку галузевої конкурентоспроможності, яка знаходить вираз у створенні технічних, економічних і організаційних можливостей для організації виробництва і збуту продукції високої якості, що задовольняє вимогам конкретних груп споживачів. Поряд з цим конкуренція сприяє становленню раціональної галузевої структури, групи конкурентних підприємств-лідерів, що підтягують інші підприємства галузі до свого рівня; налагодженої дослідно-конструкторської та прогресивної технологічної бази, розвитку галузевої інфраструктури; гнучкої системи науково-технічного, виробничого, матеріально-технічного і комерційного співробітництва, ефективної системи розподілу продукції.

Тим самим негативним зовнішнім ефектом глобалізації є неефективність макроекономічних реформ в рамках національних економік, і це є на сьогоднішній день центральною проблемою для політики багатьох слабозвинених країн. Цільові функції будь-якої ефективної політики є стимулювання економічного зростання, створення умов для розвитку соціальних відносин, збільшення зайнятості, розвиток технологій, підвищення рівня життя населення та ін. Проблема полягає в зниженні негативних впливів на суспільний розвиток глобальних ексцесів, а вирішити її можна за допомогою введення інституційного планування.

Необхідно на міжнародному рівні управляти таким чином, щоб розкрити наявні позитивні моменти і знизити негативні ефекти. Загальновизнаним є відсутність альтернатив глобалізації для людства в цілому. Об'єктивну основу цього процесу становить інтернаціоналізація економіки, що оптимізує використання ресурсів у планетарному масштабі та підвищує ефективність господарювання на базі потужного ефекту взаємопроникнення і взаємодії національних

господарських комплексів. Глобалізація породжує нову реальність економічного життя, яка виявляється в переплетенні національних господарств на ринковій основі, взаємодії нових суб'єктів, що конкурують на глобальних ринках, розвитку нетрадиційних механізмів і форм співробітництва, які отримують відповідне інституційне оформлення. Національна конкурентоспроможність - обумовлене економічними, соціальними і політичними факторами стійке становище країни на внутрішньому і зовнішньому ринках, в світовій господарській системі, в глобальних політико-економічних процесах; здатність підтримувати стійкі темпи зростання реальних доходів на душу населення [6].

Глобалізація господарської діяльності при досконалої конкуренції, рівність умов позитивно впливає на розвиток економіки окремих країн і всього світу. Вважається, що завдяки цьому процесу досягається економія на масштабі виробництва, більш ефективно розміщуються фактори виробництва в світі. Глобалізація посилює нерівномірність і нестійкість національного і світового економічного розвитку.

Конкуренція і розширення ринку ведуть до поглиблення спеціалізації і міжнародного поділу праці, до підвищення якості товарів і послуг. Економія на масштабах виробництва, що потенційно може призвести до скорочення витрат і зниження цін, сприяє сталому економічному зростанню. Розвиток процесу глобалізації веде до підвищення продуктивності праці в результаті раціоналізації виробництва на глобальному рівні. Все це створює реальні можливості для прискорення економічного зростання не тільки в розвинених, але і в країнах, що розвиваються світу.

Але на рівень зовнішньої і внутрішньої конкурентоспроможності будь-якої національної економіки впливають, як відомо багато чинників: це і продуктивність праці, рівень захисних заходів, обсяг державної підтримки тієї чи іншої галузі, рівень податкових платежів та інші фактори. Але, що стосовно нашої країни, то ніщо так не впливає на рівень конкурентоспроможності як курс національної валюти по відношенню до світових валют. У підсумку за ці роки наша економіка через подорожчання валюти стала практично неконкурентоспроможною, країну захлеснув імпорт. Це і стало основною причиною спочатку уповільнення, а потім і зниження економічного зростання в державі. Тому глобалізація господарської діяльності при досконалої конкуренції та стабільній валюті, рівність

умов позитивно впливає на розвиток економіки окремих країн і всього світу. Вважається, що завдяки цьому процесу досягається економія на масштабі виробництва, більш ефективно розміщуються фактори виробництва в світі, стають більш доступними продукція. Потрібно терміново розробити і впровадити сучасну систему контролю якості продовольства на всіх етапах його реалізації: виробництві, переробці, зберіганні та реалізації. В даний час продовольчий ринок сильно деформований неякісною та фальсифікованою продукцією. Тому немає важливішої політичної завдання для держави, ніж повернути довіру населення до якості вітчизняного продовольства.

Література.

1. Воронін В.М. Глобалізація – як вища форма інтернаціоналізації / В.М. Воронін, Т.В. Вороніна // Фінанси і кредит. – 2005. – № 11. – С. 21.
2. Глісін Ф. Про конкурентоспроможності промислових підприємств / Ф. Глісін, Г. Вороніна // Економіст. – 2005. – № 6.
3. Дерябіна М.А. Конкурентоспроможність економіки в умовах глобалізації / М.А. Дерябіна, С.В. Колчин // Влада № 3. З-П: «Парад» 2005. – С. 58.
4. Синьов В.М. Глобалізація як нова стадія розвитку світової економіки / В.М. Синьов // Вісник РЕА. – 2005. – № 1.
5. Смітєнка Б.М. Глобалізація в оцінках західних економістів / Б.М. Смітєнка // Фінанси і кредит. – 2005. – № 11. – С. 9.
6. Трунін С. Структурна криза і неоліберальна глобалізація / С. Трунін // Економіст. – 2006. – № 3.

МІСЦЕ І РОЛЬ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

***ЩУКА Г.П., Д.П.Н., ПРОФЕСОР,
ЖЕЛЄЗНЯК А.М., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ***

Туристична діяльність в найближчій перспективі може бути одним з перспективних напрямків діяльності в регіонах України. Від активності органів місцевої влади залежить розвиток туристичної інфраструктури, підтримання в належному стані туристичних та